

Розділ 4

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ

УДК 343.241.2(477)

С. Я. Бурда

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ПОКАРАННЯ У ВИДІ ТРИМАННЯ В ДИСЦИПЛІНАРНОМУ БАТАЛЬЙОНІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Висвітлено історію виникнення покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Проаналізовано кримінальне законодавство України, яке регламентує цей вид покарання, дано його кримінально-правову характеристику, розглянуто стан дотримання і забезпечення прав та обов'язків категорії громадян, які відбувають покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, зроблено спробу охарактеризувати сучасний стан і тенденції розвитку цього виду покарання в кримінальному праві України.

Ключові слова: *Кримінальний кодекс, Кримінально-виконавчий кодекс, кримінальне покарання, дисциплінарний батальйон, кримінально-правова характеристика, військовослужбовець, строкова служба.*

Постановка проблеми. Аналіз практики застосування покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців свідчить про те, що цей вид покарання є доволі ефективним засобом боротьби зі злочинністю військовослужбовців строкової служби; військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом; осіб офіцерського складу, які проходять кадрову військову службу; осіб офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом; військовослужбовців, призваним на військову службу під час мобілізації, на особливий період (крім військовослужбовців-жінок), оскільки більшість військовослужбовців під час відбування цього виду покарання виправляються і після звільнення з дисциплінарної частини сумлінно несуть службу. Проте очевидною є необхідність проведення детального юридичного аналізу покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців як основного покарання за КК України.

Стан дослідження. Окремим аспектам вивчення цього виду покарання присвячена низка наукових досліджень, зокрема це праці таких учених, як Ю. В. Баулін, І. Г. Богатирьов, В. О. Бугаєв, Т. А. Денисова, О. М. Джу́жа, В. К. Грищук, А. Х. Степанюк, М. М. Сенько, Б. О. Кирись, С. С. Яценко.

Метою статті є вивчення й аналіз кримінального покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, а також практики його застосування.

Вклад основних положень. Кримінальний кодекс України 1960 року передбачав спеціальний вид основного покарання, що застосовувався тільки до військовослужбовців строкової служби за вчинені під час її проходження злочини. Він називався «Направлення в дисциплінарний батальйон» [1]. Згідно з вказаним Кодексом, цей вид покарання призначався [2, с. 46]:

а) на строк від 3 місяців до 2 років у випадках, коли його передбачала санкція статті, за якою засуджувався військовослужбовець строкової служби (ч. 1 ст. 34 КК України). Таке покарання було встановлене за вчинення лише двох військових злочинів – самовільну відлучку (п. «а» ст. 239 КК України) і промотання або втрату військового майна (п. «а» ст. 244 КК України), причому як єдино можливе. Слід зазначити, що безальтернативність санкцій указаних кримінально-правових норм була їх суттєвим недоліком, оскільки не давала змоги піддати покаранню осіб, які після вчинення згаданих злочинів були звільнені з строкової військової служби, і співучасників цих деліктів, котрі не були військовослужбовцями строкової служби;

б) коли суд, враховуючи обставини справи й особу засудженого, визнавав за доцільне замість позбавлення волі на строк до 3 років застосувати направлення в дисциплінарний батальйон на той самий строк (ч. 1 ст. 34 КК України). Направлення в дисциплінарний батальйон замість позбавлення волі не застосовувалося до осіб, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі;

в) у порядку переходу до іншого, більш м'якого виду основного покарання на підставі ст. 44 КК України.

Судова практика послуговувалася цим покаранням доволі часто. Наприклад, 1995 року воно було застосоване військовими судами гарнізонів до 41% засуджених ними осіб. За деякі ж види злочинів це покарання призначалося ще ширше: за ухилення від військової служби його було застосовано до 62,2% засуджених, за порушення статутних правил взаємин між військовослужбовцями – до 51%, за розкрадання індивідуального майна громадян – до 44% [3, с. 13].

Аналіз практики застосування покарання у виді направлення в дисциплінарний батальйон свідчив, що воно є доволі ефективним

засобом боротьби зі злочинністю військовослужбовців. «Більшість військовослужбовців під час відбування цієї міри покарання, – зазначалось у постанові Пленуму Верховного Суду України № 15 «Про практику направлення військовослужбовців, які вчинили злочин, в дисциплінарний батальйон», – стають на шлях виправлення й після звільнення з дисциплінарної частини сумлінно несуть службу» [3, с. 12].

Покарання, що застосовується до військовослужбовців, передбачив і чинний КК України, але під назвою «Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців» [2, с. 56].

Указане покарання полягає в примусовому вдержуванні засудженого протягом визначеного судом строку у спеціально призначеній для цього військовій частині, де за допомогою встановленого в ній режиму, суспільно корисної праці, соціально-виховної роботи, громадського впливу і військового навчання здійснюється його виправлення та запобігання вчиненню ним й іншими особами нових злочинів.

Особи, засуджені до тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, продовжують перебувати на військовій службі. Вони виконують обов'язки та користуються правами, встановленими законодавством для військовослужбовців Збройних Сил України, з обмеженнями, передбаченими Кримінально-виконавчим кодексом України [4].

Військовою частиною, в якій засуджені відбувають розглядуване покарання, є дисциплінарний батальйон. Він розташовується окремо від інших військових частин гарнізону, його територія ізолюється і знаходиться під охороною.

У дисциплінарному батальйоні встановлюється режим жорсткої регламентації всіх сторін життя засуджених. За своїми основними характеристиками він подібний до режиму в установах виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк. Тому, до речі, ст. 72 КК України і встановлює, що при складанні покарань одному дню позбавлення волі на певний строк відповідає один день тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Означений режим повинний забезпечити виправлення засуджених і недопущення вчинення ними нових злочинів, виховання у них високої дисциплінованості і чесного ставлення до військової служби та праці, точне і неухильне виконання ними накладених на них як військовослужбовців і громадян обов'язків, реалізацію їх прав і законних інтересів, нагляд за ними та їх охорону, особисту безпеку цих осіб і персоналу військового батальйону.

Під час відбування покарання всі засуджені, незалежно від їхнього військового звання та характеру попередньої служби, перебувають як рядові і носять єдині встановлені для цього дисциплінарного

батальйону форму одягу та знаки розрізнення. За межами території дисциплінарного батальйону вони пересуваються під охороною озброєного конвою. У разі втечі засудженого, вчинення ним нападу або опору конвойні мають право застосувати у встановленому порядку зброю.

Засуджені перебувають під постійним наглядом і контролем. Посилки (передачі), бандеролі і листи, що надходять на їх ім'я, підлягають огляду. Виявлені в них речі чи предмети, які їм мати заборонено, вилучаються. Гроші, що надходять на ім'я засуджених, у тому числі й премії як захід заохочення і щомісячне грошове забезпечення, зараховуються на їхні особові рахунки і видаються їм під час звільнення з дисциплінарного батальйону. Відпустки, передбачені для військовослужбовців, засудженим не надаються. У зв'язку з винятковими обставинами (смерть або тяжка хвороба близького родича, що загрожує життю хворого; стихійне лихо, яке завдало значної матеріальної шкоди винному або його сім'ї) засудженому може бути дозволено короткотривалий виїзд за межі дисциплінарного батальйону на строк до семи діб, не враховуючи часу, необхідного для проїзду в обидва кінці. Час перебування у таких випадках за межами дисциплінарного батальйону зараховується до строку відбування покарання. Засудженим можуть бути надані і побачення: короткострокові – до чотирьох годин і тривалі – до трьох діб. Короткострокові побачення з родичами чи іншими особами надаються щомісяця у встановлені дні у вільний від роботи та занять час. Тривалі побачення з правом спільного проживання з близькими родичами (матір'ю, батьком, дружиною, дітьми, рідними братами і сестрами, дідом, бабою, особами, на вихованні яких перебував засуджений) можуть бути надані з дозволу командира дисциплінарного батальйону один раз на квартал [4].

Час перебування засудженого в дисциплінарному батальйоні до строку військової служби не зараховується. Командуючий військами військового регіону (оперативного командування) і командуючий Військово-Морськими Силами України мають право зарахувати час перебування в дисциплінарному батальйоні до строку військової служби: особам, які оволоділи військовою спеціальністю, добре знають і чітко виконують вимоги військових статутів та бездоганно несуть службу після звільнення з дисциплінарного батальйону; особам, звільненим з дисциплінарного батальйону, якщо вони, відбуваючи покарання, твердо стали на шлях виправлення, виявили високу дисциплінованість і чесне ставлення до праці та військової служби.

Військовослужбовці, засуджені до розглядуваного покарання, обов'язково залучаються до праці. Місцем їхньої роботи є підприємст-

ва, установи й організації, що належать до сфери управління Міністерства оборони України, та майстерні дисциплінарного батальйону. Праця засуджених оплачується відповідно до чинного законодавства. Нараховані суми заробітку зараховуються на їх особові рахунки. Досягнення мети покарання здійснюється за допомогою військового навчання засуджених, проведення з ними соціально-виховної роботи і використання громадського впливу. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців – це спеціальний вид покарання. Він застосовується лише до військовослужбовців [4].

У ч. 1 ст. 62 КК України визначено, що покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців признається військово-службовцям строкової служби, військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом, особам офіцерського складу, які проходять кадрову військову службу, особам офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, військовослужбовцям, призваним на військову службу під час мобілізації, на особливий період (крім військовослужбовців-жінок) і про жодних прирівняних до них осіб у цій кримінально-правовій нормі не згадується. Крім того, така категорія осіб, як прирівняні до військовослужбовців, чинному законодавству взагалі не відома. Не може признаватися тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців і курсантам вищих військових навчальних закладів та вищих навчальних закладів, які мають військові навчальні підрозділи, бо ст. 62 КК України як можливих суб'єктів цього покарання їх не називає. Військовослужбовцями можуть вважатися лише особи, які були призвані та перебувають на такій службі законно. Особи, призвані на військову службу з порушенням вимог закону (наприклад, такі, що не є громадянами України, які не досягли встановленого віку, підлягали звільненню від призову на строкову військову службу) або якщо вони перебувають на ній неправомірно (приміром, стали непридатними до військової служби за станом здоров'я) з погляду кримінального права військовослужбовцями визнаватися не можуть з усіма наслідками, що з цього випливають. За вчинені в цей період суспільно небезпечні діяння такі особи за наявності необхідних для цього підстав можуть притягатися до кримінальної відповідальності лише за статтями про загальнокримінальні злочини, і таке покарання, як тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців до них застосовуватися не може.

Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців може застосовуватися лише за злочини, вчинені в період проходження військової служби. Час, що залишився до закінчення строку перебу-

вання на такій службі, на можливість призначення цього покарання не впливає. За злочини, вчинені до початку перебування на військовій службі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців застосовуватися не може. Не може застосовуватися воно і до осіб, які хоча й вчинили злочин у період проходження військової служби, але на момент розгляду справи в суді були звільнені з неї.

Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців є основним видом покарання (ч. 1 ст. 52 КК України). Як таке воно може застосовуватися, по-перше, на строк від 6 місяців до 2 років у випадках, коли його передбачає санкція статті (частини статті), за якою засуджується військовослужбовець (ч. 1 ст. 62 КК України). Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців передбачене в альтернативі з іншими основними видами покарань – штрафом (ч. 1 ст. 412 КК України), арештом (ч. 1 ст. 413 КК України), арештом і позбавленням волі на певний строк (ч. 1 ст. 406, ч. 2 ст. 413 КК України), позбавленням волі на певний строк (ч. 1 ст. 402, ч. 1 ст. 403, ч. 1 ст. 404, ч. 1 ст. 405, ч. 2 ст. 406, ч. 1 ст. 407, ч. 1 ст. 409, ч. 1 ст. 411, ч. 2 ст. 412, ч. 1 ст. 414, ч. 1 ст. 419, ч. 1 ст. 421 КК України). Саме ж досліджуване покарання встановлене у ч. 1 ст. 406 і ч. 1 ст. 412 КК України на строк до одного року, а у решті санкцій – на строк до двох років.

В окремих публікаціях вказується, що у санкціях чинного КК України тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців назване альтернативно з таким основним покаранням, як службові обмеження для військовослужбовців [5, с. 123]. Проте це покарання не може розглядатись як альтернатива триманню в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, бо воно до військовослужбовців строкової служби не застосовується. Відповідно до ч. 1 ст. 58 КК України, покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців призначається тільки військовослужбовцям не строкової служби. Отже, хоч у вказаних санкціях і називається покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців, альтернативою у них триманню в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців є лише штраф, арешт і позбавлення волі на певний строк, оскільки тільки ці три покарання можуть застосовуватися до військовослужбовців строкової служби.

Коло злочинів, за вчинення яких може призначатися тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, у ч. 1 ст. 62 КК України визначено словами «у випадках, передбачених цим Кодексом» [6]. Однак це визначення потребує уточнення, оскільки воно не вказує з необхідною конкретністю (точністю), в яких саме випад-

ках (за вчинення яких саме злочинів) допускається застосування цього покарання, тим паче, що будь-яке покарання призначається у випадках, передбачених КК України. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців призначається не просто у випадках, передбачених КК України, а тоді, коли воно вказане у санкціях статей (їхніх частин), що встановлюють відповідальність за військові злочини. З огляду на викладене, у ч. 1 ст. 62 КК України слова «у випадках, передбачених цим Кодексом», доцільно замінити словами «у випадках, передбачених відповідними статтями Особливої частини цього Кодексу за вчинення військових злочинів».

Цей вид покарання застосовується, «якщо суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замінити позбавлення волі на строк не більше двох років триманням у дисциплінарному батальйоні на той самий строк» (ч. 1 ст. 62 КК України). У цьому випадку суд спочатку призначає винному покарання у виді позбавлення волі у межах від одного року (відповідно до ч. 2 ст. 63 КК України мінімальний розмір вказаного покарання становить один рік) до двох років, а потім постановляє про заміну його триманням у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців на той самий строк [7, с. 143]. Заміна інших, крім позбавлення волі на певний строк, покарань триманням у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців ч. 1 ст. 62 КК України не передбачена.

За змістом ч. 1 ст. 62 КК України можливість заміни позбавлення волі на певний строк триманням у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців залежить від розміру саме призначеного позбавлення волі. Тому така заміна допустима у разі засудження до позбавлення волі на строк не більше як 2 роки і за злочин, за вчинення якого передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад 2 роки. Якщо ж військовослужбовець засуджений до позбавлення волі на строк більше 2 років, то ч. 1 ст. 62 КК України застосована до нього бути не може. Пояснюється це тим, що тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців може застосовуватися тільки замість усього позбавлення волі, призначеного на строк не більше як 2 роки. Заміна ж лише частини призначеного позбавлення волі триманням у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців КК України не передбачена. Застосування тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців замість позбавлення волі на певний строк допускається і тоді, коли позбавлення волі на строк не більше як 2 роки було призначене у порядку ст. 69 КК України. У разі засудження особи за сукупністю злочинів чи вироків рішення про заміну застосованого позбавлення волі на строк не більше 2 років триманням у дисцип-

лінарному батальйоні військовослужбовців ухвалюється судом лише після призначення такого остаточного покарання за правилами ст. 70 чи ст. 71 КК України. Це стосується і випадків, коли за одні злочини, що входять у сукупність, особі призначено позбавлення волі на певний строк, а за інші – тримання у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Призначення засудженому покарання у виді позбавлення волі на строк не більше 2 років ще не обов'язково тягне за собою заміну його триманням в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Вона допускається лише тоді, коли, як вказано у ч. 1 ст. 62 КК України, суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме це за можливе.

У ч. 2 ст. 65 КК України вказано, що «особі, яка вчинила злочин, має бути призначене покарання, необхідне й достатнє для її виправлення та попередження нових злочинів» [4]. З цього, зокрема, випливає, що, якщо суд, враховуючи ступінь тяжкості вчиненого злочину, особу винного й обставини, які пом'якшують та обтяжують покарання, дійде висновку, що виправлення засудженого і попередження нових злочинів, тобто мета покарання може бути досягнута застосуванням менш суворого виду покарання, ніж передбачено законом чи призначено на його підставі за скоєний ним злочин, він, керуючись відповідними кримінально-правовими нормами, повинен призначити менш суворе покарання.

Згідно з ч. 2 ст. 62 КК України, «тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців замість позбавлення волі не може застосовуватися до осіб, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі» [4]. У КК України такого виду покарання, як «позбавлення волі» немає. Він передбачає покарання у виді позбавлення волі на певний строк і у виді довічного позбавлення волі. Й оскільки і допустимість, і заборона заміни призначеного засудженому покарання триманням у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців стосується саме позбавлення волі на певний строк, то про цей вид покарання і повинно йтися у ч. 2 ст. 62 КК України. З огляду на наведене, доцільно у ч. 2 ст. 62 КК України слова «замість позбавлення волі» замінити словами «замість призначеного позбавлення волі на строк не більше двох років», а слова «у виді позбавлення волі» словами «у виді позбавлення волі на певний строк».

Для застосування цього покарання (незалежно від підстав) не має значення, яку роль виконувала особа у вчиненні злочину – виконавця (співвиконавця), організатора, підбурювача, пособника, і був він закінченим чи було лише готування до нього, чи замах на його скоєння. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбов-

ців може призначатися за вчинення і одного злочину, і за сукупністю злочинів та вироків.

Висновки. У ст. 51 КК України, яка встановлює перелік видів покарань, що утворюють систему покарань України, і, отже, визначає їхню назву, розглядуване покарання йменується «тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців». Цілком зрозуміло, що саме так воно повинно називатись і в усіх наступних статтях КК України. Проте так це покарання йменується лише у ч. 1 ст. 52, ч. 2 ст. 62, ч. 1 ст. 72, ч. 1 ст. 81 і п. 4 ст. 89 КК України. Натомість у тексті ч. 1 ст. 62 КК України, присвяченій цьому покаранню, йдеться про покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні, хоча сама ця стаття і називається «Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців». Як тримання в дисциплінарному батальйоні називається це покарання й у ч. 3 ст. 84 КК України. А в усіх статтях Особливої частини КК України, які передбачають цей вид покарання, воно йменується як тримання у дисциплінарному батальйоні [8, с. 373; 9, с. 256; 10, с. 311].

Така вільність у поводженні з назвою аналізованого покарання недопустима. Тому у випадку збереження за ним визначеної йому ст. 51 КК України назви, в усі статті, в яких це покарання називається не як тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, а інакше, необхідно внести відповідні зміни.

Визначальним для цього виду покарання є те, що засуджений примусово утримується впродовж визначеного вироком строку у спеціально призначеній для цього дисциплінарній військовій частині, де за допомогою засобів виправлення і ресоціалізації та військового навчання здійснюється досягнення мети покарання.

1. Кримінальний кодекс України від 28 грудня 1960 року № 2001-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.

2. Кирись Б. О. Направлення в дисциплінарний батальйон / Б. О. Кирись // Вісник Львів. ун-ту. Сер. юрид. – Львів, 1996. – Вип. 33. – С. 46–56.

3. Вісник Верховного Суду України. – 1997. – № 1. – С. 12–13.

4. Кримінально-виконавчий кодекс України (станом на 07.04.2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

5. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: за станом законодавства і постанов Пленуму Верховного Суду України на 1 грудня 2001 р. / за ред. С. С. Яценка. – К.: А.С.К., 2002. – 966 с.

6. Кримінальний кодекс України (станом на 26.04.2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

7. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко та ін.; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 1064 с.

8. Коржанський М. Й. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: курс лекцій / М. Й. Коржанський. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.

9. Матишевський П. С. Кримінальне право України: Загальна частина: підруч. для студ. юрид. вузів і факультетів / П. С. Матишевський. – К.: А.С.К., 2001. – 347 с.

10. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник для студентів юрид. спец. вищ. закладів освіти / М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.; за ред. професорів М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – К.-Х.: Юрінком Інтер-Право, 2001. – 416 с.

Бурда С. Я. История возникновения и современное состояние наказания в виде содержания в дисциплинарном батальоне военнослужащих

Освещается история возникновения наказания в виде содержания в дисциплинарном батальоне военнослужащих. Анализируется уголовное законодательство Украины, регламентирующее данный вид наказания, приводится его уголовно-правовая характеристика, рассматриваются условия соблюдения и обеспечения прав и обязанностей категорий граждан, отбывающих наказание в виде содержания в закрытой воинской части. Предпринята попытка уяснить современное состояние и тенденции развития данного вида наказания в уголовном праве Украины.

Ключевые слова: Уголовный кодекс, Уголовно-исполнительный кодекс, уголовное наказание, дисциплинарный батальон, уголовно-правовая характеристика, военнослужащий, срочная служба.

Burda S. Y. The History and Current State of Penalty of Detention in a Disciplinary Military Unit

The article deals with the history of the beginning of the penalty of detention in a disciplinary military unit, an analysis of the criminal legislation of Ukraine, which regulates this type of penalty is carried out, its criminal and legal description is given, the state of compliance and the rights and obligations of categories of citizens serving sentences in the form of detention in a disciplinary military unit is noted, the current state and trends of the prescribed punishment in the criminal law of Ukraine is characterized.

The analysis of penalty application of detention in a disciplinary military unit indicates that this type of punishment is quite an effective tool to combat crime conscripts as most soldiers during serving of punishment are on the path of correction and after the release from the disciplinary unit serve faithfully. However, there is a clear need for detailed legal analysis of penalty of life imprisonment as the main punishment for Criminal Code of Ukraine

The military unit where prisoners are serving the proposed punishment is a disciplinary battalion. It is located separately from the other units of the garrison, its territory is isolated and under guard.

In disciplinary battalion the strict regulation of all aspects of prisoners is set up. You could even say that in its basic characteristics it is similar to the regime in the institutions of punishment of imprisonment for a specified period. So, incidentally, p. 72 Criminal Code of Ukraine states that in the preparation

of punishment one day of imprisonment for a period corresponding to one day detention in a disciplinary military unit. Specified mode is intended to provide a correction and prevent them committing new crimes and bring their high discipline and honest attitude towards military service and labor, accurate and continuous observance of imposed on them as soldiers and citizens' duties realization of their rights and interests, supervision and protection, personal security of individuals and military personnel of the battalion.

The aim of the research is to study and analyze criminal penalty of detention in a disciplinary military unit and also a practice of its application.

Key words: *Criminal Code, Penal Code, criminal penalty, disciplinary battalion, criminal and legal description, serviceman, conscription.*

Стаття надійшла 16 червня 2017 р.

УДК 343.346.2(477)(045)

В. О. Гапчич

ОКРЕМІ АСПЕКТИ КВАЛІФІКАЦІЇ ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ АБО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ ОСОБАМИ, ЯКІ КЕРУЮТЬ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ В УКРАЇНІ (ст. 286 КК УКРАЇНИ)

Проаналізовано об'єктивну сторону складу злочину, передбаченого ст. 286 КК України, а також з'ясувано ті специфічні ознаки й особливості, що характерні лише складу порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами та залишили місце дорожньо-транспортної пригоди.

Ключові слова: *об'єктивна сторона, форми діяння, наслідки, проблеми кваліфікації, дорожньо-транспортні пригоди.*

Постановка проблеми. Український загальнодержавний напрям розвитку давно спрямований на євроінтеграцію та перехід на нові стандарти і цінності. Однак, що стосується стану забезпечення безпеки дорожнього руху та загальної концепції розвитку поняття безпеки на автошляхах України, то нещодавно це поняття окреслювалося терміном «потребує поліпшення», адже цей стан зазнав певної деградації й системного занепаду.

Аналіз статистичних даних протягом 2012–2017 років учинення злочинів, об'єктом посягання яких, окрім безпеки руху й експлуатації транспорту, є життя та здоров'я громадян, засвідчує, що рівень